

Voorjaarssessie Raad van Europa Assemblée in Straatsburg

28 april 2023

Van 24 tot en met 28 april 2023 namen zes leden van de Staten-Generaal deel aan de tweede deelsessie van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa (PACE) in Straatsburg. In de Raad van Europa zijn 46 landen verenigd om binnen Europa de mensenrechten te handhaven en de democratie en de rechtsstaat te bevorderen. De delegatie bestond uit [Petra Stienen](#) (D66, delegatieleider), [Ria Oomen-Ruijten](#) (CDA), [Tiny Kox](#) (SP, PACE-president), [Margreet de Boer](#) (GroenLinks) en [Bob van Pareren](#) (Fractie-Nanninga) allen Eerste Kamerleden en het Tweede Kamerlid [Pieter Omtzigt](#) (Lid Omtzigt). Tijdens deze zitting werd de inzet van de Assemblée voor de aankomende top van staatshoofden en regeringsleiders in Reykjavik besproken. Naast debatten over actuele onderwerpen als de situatie van Oekraïense kinderen die onder dwang zijn ontheemd of overgebracht naar de Russische Federatie en de rol van Rusland in de escalerende spanningen in de Republiek Moldavië, was er aandacht voor politieke gevangenen met name in Rusland en Belarus, de uitvoering van uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en nationale grondwetten, en het waarborgen van democratie, rechten en het milieu in de internationale handel. Ook nam de Assemblée diverse rapporten aan. De IJslandse minister van Buitenlandse Zaken Thórdís Gylfadóttir en de IJslandse president Guðni Jóhannesson spraken de Assemblée toe.

Politieke gevangenen Belarus en Rusland

Tijdens een speciale bijeenkomst bij de start van de voorjaarszitting op 24 april betuigden PACE-voorzitter Tiny Kox en de fractievoorzitters hun solidariteit met de honderden Russische en Wit-Russische politieke gevangenen. Bijzonder aandacht was er voor de Russische oppositieleider Vladimir Kara-Murza, die vorige week tot 25 jaar gevangenisstraf werd veroordeeld, en de Wit-Russische activisten Ales Bialiatski en Maria Kalesnikava. Alle drie hebben in het verleden de Václav Havel-prijs voor de mensenrechten ontvangen. “U hebt vrienden uit de 46 lidstaten van de Raad van Europa, wij staan aan uw zijde in deze uiterst moeilijke tijden,” zei de heer Kox tegen de aanwezige Evgenia de echtgenote van Kara-Murza, en Natallia Pinchuk, de echtgenote van Ales Bialiatski. Tijdens het debat over het voortgangsrapport van het bureau op 24 april sprak Petra Stienen namens de *Alliance of Liberals and Democrats for Europe* (ALDE) ook over de veroordeling van Vladimir Kara-Murza. “Zijn gevangenisstraf vanwege het uitspreken van de waarheid over de Russische oorlog in Oekraïne is onacceptabel,” zei Stienen.

Raad van Europa-Top in Reykjavik

In diverse plenaire debatten en overige bijeenkomsten sprak de assemblee over de vierde top van staatshoofden en regeringsleiders in Reykjavik op 16-17 mei. Op 24 april bij de opening van de plenaire vergadering benadrukte PACE president Kox dat hoewel de top vooral een intergouvernementele gebeurtenis is, er ook een serieuze parlementaire dimensie zal zijn. “Onze Standing Committee komt op 15 mei in een buitengewone vergadering bijeen in Reykjavik en een delegatie van de Assemblée zal de top bijwonen. Wij hebben aangedrongen op een dergelijke top. Met tevredenheid zien we dat de top gaat plaatsvinden en het een relevante en betekenisvolle agenda heeft,” zei Kox. In januari nam de Assemblée een resolutie aan waarin de staatshoofden en regeringsleiders worden opgeroepen de kernwaarden van de organisatie te herbevestigen, evenals onverminderde steun uit te spreken aan Oekraïne en het voortouw te nemen op het gebied van milieubescherming en de aanpak van klimaatverandering. Het *Parliamentary Network for a Healthy Environment* nam op 26 april een verklaring aan waarin er bij de leiders van de Raad van Europa wordt aangedrongen op het erkennen van het recht op een veilig, schoon, gezond en duurzaam milieu en dit recht op te nemen in zijn kernmandaat. De vergadering van de *Joint Committee* stond ook in het teken van deze top, waar Petra Stienen namens de delegatie sprak over belang van een beter klimaat voor alle generaties in de lidstaten van de Raad van Europa.

Russische agressie tegen Oekraïne

Tijdens de gezamenlijke vergadering van de politieke en juridische commissies op 25 april werd gesproken over het aansprakelijk stellen van de Russische Federatie voor haar agressie tegen Oekraïne en de rol van de Raad van Europa. Ook kwam het internationaal register aan de orde dat in Den Haag zal zetelen als basis voor het compensatiemechanisme. Op 27 april spraken de leden in een plenair debat over de situatie van Oekraïense burgers, waaronder kinderen, die onder dwang zijn ontheemd of overgebracht naar de Russische Federatie of Oekraïense gebieden die onder controle staan van de Russische Federatie. De Oekraïense First Lady, Olena Zelenska, vroeg via een online-verbinding aandacht voor de gedwongen, uitgezette kinderen. “Dit geweld vindt nu, op dit moment, plaats. Dit verdient aandacht en hulp van de wereld. Hier is sprake van genocide,” aldus Zelenska.

EVRM en nationale wetgeving

Tijdens het debat over het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) en de nationale grondwetten op 25 april sprak Margreet de Boer namens de politieke groep *Socialists, Democrats and Greens Group* (SOC) haar zorgen uit over de ontwikkelingen van de laatste jaren. “Het ter discussie stellen van het EVRM en arresten van het Hof is een gevaarlijke trend. Bovendien, en dat is nog belangrijker, ondermijnt het de legitimiteit van het democratisch en collectief vastgestelde systeem ter bescherming van de mensenrechten,” aldus De Boer. Ze sprak haar steun uit voor de in het rapport genoemde voorstellen en drong er bij de lidstaten op aan te zorgen voor een vreedzame co-existentie en samenwerking tussen de nationale en de Europese systemen.

Overige

Bij de opening van de plenaire vergadering stond Tiny Kox stil bij de slachtoffers van de aardbevingen in Turkije en Syrië, de opstand 80 jaar geleden in het getto van Warschau en de Armeense genocide. De Venetië commissie kwam op uitnodiging van Pieter Omtzigt op 26 april een toelichting geven in de juridische commissie. Dit was in het kader van zijn rapport over de legitimiteit en wettigheid van de termijnontheffing van de zittende president van de Russische Federatie. Op 25 april opende PACE president Kox een hoorzitting over de deelname van atleten uit Rusland en Belarus aan de Olympische Spelen en Paralympics van 2024 in Parijs. Dezelfde dag presenteerde Ria Oomen-Ruijten haar rapport over de evaluatie van het partnerschap voor democratie. Hierin concludeerde zij dat het partnerschapsbeleid een succes is en er een gestructureerde op gedeelde waarden gebaseerde samenwerking met de parlementen van Marokko, Kirgizië, Jordanië en de Palestijnse Nationale Raad tot stand is gebracht. Petra Stienen organiseerde is samenwerking met de ALDE groep een side event op 26 april over familieleden van politieke gevangenen in de naburige niet-democratische landen. “We hebben het deze keer over families van politieke gevangenen. Want achter elke politieke gevangene staat een familie. Er zijn vrouwen, kinderen, echtgenoten en broers en zussen die ook lijden voor de keuzes van hun geliefden op het gebied van democratie en mensenrechten,” aldus Stienen. Bij het debat over politieke strategieën om natuurrampen te voorkomen, zich erop voor te bereiden en de gevolgen ervan het hoofd te bieden op 26 april stelde Margreet de Boer dat om duidelijk vast te stellen dat maatregelen inzake klimaatverandering deel uitmaken van de verplichtingen op het gebied van mensenrechten, het mensenrecht op een veilig, schoon, gezond en duurzaam milieu formeel moet worden erkend. Tot slot vond de jaarlijkse conferentie van de Commissie voor gendergelijkheid (GEC) georganiseerd door het IJslands voorzitterschap en de Raad van Europa plaats op 27 en 28 april met als thema de rol van mannen en jongens bij gendergelijkheid en bestrijding van geweld tegen vrouwen. Als rapporteur van het rapport ‘Role of men and boys in stopping gender based violence against women and girls’ nam Petra Stienen deel aan deze conferentie. En marge van de voorjaarszitting sprak de delegatie met de ambassadeur bij de Raad van Europa, mevrouw Gonggrijp.

Aangenomen teksten

[Hier](#) vindt u een overzicht van de tijdens deze sessie aangenomen rapporten van de PACE.

Bij evrm en constituties sprak ik namens politieke groep (sociaal democraten en groenen).
Verder sprak ik mog over natural disasters, maar hoeft alleen genoemd als volledigheid wordt nagestreefd 😊